

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
3 August st. v.
Dumineca
15 August st. n.

Va esi joi'a și duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 58.

ANUL XVI.
1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 n.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Br. Vasiliu Erdeli.

— 1794—1861. —

Un'a din nisuinttele acestei foi este d'a însemna pentru posteritate totu, ce unii, multu-pușinu, au facutu pentru desvoltarea, luminarea și înaintarea națiunii noastre. Între acestia ocupa locu și repausatul episcopu al Orădiei-mari, br. Vasiliu Erdeli, al cărui portretu — din etate mai tinera — se presinta cetitorilor nostri pe acêsta pagina.

Vasiliu Erdeli s'a nascutu la 1 august 1794 în opidul Macău, comitatul Cănad, din parinti saraci. A începutu să studieze la Timișóra, și le-a continuatu în Oradea-mare, unde întră pe carier'a bisericescă, și ca teologu, și-a facutu studiile la Oradea-mare, Peșta și Viena.

La 1820 hirotonindu-se de preotu, începù activitatea sa ca administratoru parochialu în Beiușu, funcționându și ca profesoru la gimnasiu de acolo. La 1829 se mută la Oradea-mare, și în calitate de preotu în parochia din Olosig, escelă prin talentul seu oratoricu, care i facù nume și în adunările comitatense. La 1835 fu numitu canonicu la capitulul oradanu, și ca atare rectoru al seminarialu de studenti.

Dupa mórtea episcopulu Samuil Vulcanu, în urmarea unei vacanție de trei ani, la 2 aug. 1842 densus fu numitu episcopu al diecesei veduvite, și ca atare își cuprinse scaunul în 1843. În anul viitoru facù visitațiune canonică prin comitatele: Arad, Cănad, Clongrad, Torontal și Carașu, cu care ocașiune darui 1000 fl. pentru înființarea unei școle de fetițe române în orașul seu natalu; în anul urmatoru facù visitațiune canonică prin comitatul Satumare; la 1846 înalță seminarialu, al cărui directoru fusese, la unu gradu mai înalțu al perfecțiunii; la 1847, prin staruint'a sa, se înființă unu fondu pentru crescerea preparanșilor.

Avù mare rolu la înființarea mitropoliei din Blășu, și la aceea a episcopatelor din Gherla și Lugosu:

toțu-odata mijloci multor preoti din Satumare lăfa regulata din fondul religionaru; prin staruint'a lui se 'nființă la 1851 catedr'a de limb'a și literatur'a româna la gimnasiu din Oradea-mare, și totu sub patronatul seu tinerimea româna studiôsa aice înființă o societate de lectură, cea d'ântăia, care — durere! — a apusu.

La 1853 înalță gimnasiu din Beiușu la trépt'a de archigimnasiu cu optu clase, daruindu sume considerabile pentru asigurarea acestuia și mijlocindu și unu

Br. Vasiliu Erdeli.

ajutoru de 3706 fl. 50 cr. din fondul studiilor care numai înainte cu doi ani s'a deirasu prin actualul ministeriu.

La 1857 făcî o fundațiune diecesana de 35,000 fl., din care școl'a elementara din Beiușu s'a transformatu în școl'a „normala“ de patru clase, în Oradea-mare școl'a poporala gr. c. s'a facutu școl'a normala cu trei clase, și pentru studentii mai saraci se facura sti-pendie.

Episcopul Erdeli a luat o parte activa în viața publica-politica, acasa în comitatul seu, la diete, el și-a înaltiatu adese ori vocea. La 1850 tronul îl distinsu cu crucea ordinului St. Stefan, nu peste multu fu numitu consiliaru intimu, ier în 1858 i se conferi titlul de baron. Pap'a asemene i tramise mai multe distincțiuni fôrte prețioșe.

La 1860 dînsul ierasi făcî o fundațiune noua de 8000 fl. pentru școl'a normala gr. c. din Oradea-mare. Starui pentru înființarea catedrei române la universitatea din Pesta. Peste doi ani apoi, la 27 martie 1862, muri.

I. H.

Admiru norii 'n departare...

Admiru norii 'n departare,
Cum se schimbu fara 'nctare,
Vîntul sufla si-i aduna,
I alunga-i impreuna.
Sufle vîntul, sufle linu;
Gîndul sbôra, eu suspinu.

I insira cum i place,
Iéta 'n lebeda-i peface,
Acum cerbi si capriore,
Acum paseri sburatore.
Sufle vîntul, sufle linu;
Gîndul sbôra, eu suspinu.

Iéta-acum : dina frumôsa,
O virgina mladiôsa,
Sinu rotundu si peru in plete,
Cum nu pôrta 'n lume fete.
Vîntu-acum de n'ar suflă...
— Sémena cu mândr'a mea!

Tedeor Bota.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

O banuiéla grozava, pe care pân'atunce o putu amănă, care inse necontentit îl conturbă, i plesni de odata prin minte.

— Pentru ce joci astadi rolul judecatorului de instrucțiune? — întrebă de soro-sa.

— Eu nu sîm judecatoru de care trebuie să ne temem, este unu judecatoru și mai îngrozitoru decât mine, Laurent.

— Mai îngrozitoru?...

— Da, care, me temu, nu peste multu se va ocupa cu tine...

— Cu mine?

— Cu tine.

— Vorbesce lamurit, Sabine; me torturezi, grozav me torturezi!...

— Și tu nici odata nu te-ai cugetatu, că organele justiției odata vor descoperi starea adeverata a lucrului?

Nenorocitul se clatină, și cadea, de cumva nu se razemă de parete.

— Oh! — gîngavi el, — tu esti acea voce afurisita!...

— Ce voce?

— Care s'audi pe malul Rhône-ei.

Și tremurându în totu corpul seu de acésta reamintire gróznica cađu într'unu fotelu.

Sabine remase stîndu în picîore inaintea lui, și dișe rece:

— Eu sîm vocea, care am sunatu pe malul Rhône-ei.

Îngrozire séu furia, nimene n'ar fi sciutu definiá, care din aceste dóue se aretă în trasaturile lui Laurent; el voi să se scóle.

— Și tu îmi diçi acéș'a în față! Și nu te temi de mine? — strigă el cu niște ochi deschisi lat, cari aruncau o lucóre amenințátore în semi-întunericu.

— Nu, eu nu me temu de tine. O ocașiune favorabila te-a pututu face ucigatoru, dar dela natura esti unu lașu!...

Sor'a cu ánima de pétra grai adeveru. Laurent sub impresiunea acéstei lovituri cađu ierasi în fotelu și ca animalul ranitu, incepu a suspiná durerosu.

Sabine se preumblă în sus și în jos prin odaia: sgomotul pașilor sei se perdú pe tapetul molaticu.

Ea isi trase sus cu dispretiu umerul când trecu pe lînga Laurent, și mesurá cu scárba pe nefericitul.

— Destul din vaete, — dișe ea rece și secu, stîndu locului înaintea lui, — ai puté să deștepti pe Juliette, care ar puté deveni martor'a situațiunii tale miserabile.

— Juliette!... Laurent se cutremurá și cu gróza privi în giuru de sine prin odaia.

— Fii barbatu! Asculta-me!

— Vrei să me tradezi? — dișe el în tonu rugatoru.

Pe buzele Sabine-ei se ivi unu surisu ironicu.

— Vreu să te scapu... de tine ênsuti. Esti unu omu slabu și de nimica, carele n'ai fi în stare să suportu investigațiunea, ma te-ai tradá fâra voia, în ori ce iritațiune mica.

— Tu scii dara tóte?...

— Nu sciu nimica; nu vreu să sciu nimica. Numi pasa multu ce te-a îndemnatu la acésta crima. Te-am vedutu, că ai severșitu-o, și ast'a e cauza de ajunsu pentru mine ca să te aperu.

— Să me aperi!... Așá dara am cauza să me temu?

Frigurile îl scuturau.

Sabine aretă cu dispretiu mutu spre oglind'a mare din odaia ei.

— Privesce-te! Ênsa-ti faci'a ta e o marturisire completa.

Laurent ascultă porunc'a surorii sale, și se vedu îngrozitu în oglinda; se spariă, căci acolo vedu o față vrednica de plînsu, din care se reflectá fric'a și lașitate.

— Oh! — dișe el, intorcendu-si faci'a cătra Sabine, — au fost mominte, când am cređutu că sîm perdutu... multu, fôrte multu am suferitu!... Dar astadi... astadi investigațiunea s'a pornitu cu totul pe alta cale.

— Ceea ce inse nu escluce eventualitatea, ca să dea de urm'a cea adeverata...

— Ce fel?... cum înțelegi acéș'a?

— Déca ai fi acusat u de-a-dreptul tu, consciința pericolului dóra ar întari naturelul teu fricosu. Ai avé unu ôresi-care curagiú să te aperi; pericolul ti-ar dá istețime și dóra te-ai mântui. Dar în locu de acésta, ne

aflămu fața de-o alta situațiune, nu mai puțin îngrozitoare.

— Dar Ismérie e acusat'a...

— Nefericitele! Dar esti tu destul de siguru despre tine, ca acuzându-se Ismérie, să vedi, să audi cum judecatori'a o condamna, fără ca să te tradezi?

— O condamna... pe Ismérie?!... Ast'a nu se poate. Cum s'ar puté dēns'a condamná fără probe?

El se scolă. Façi'a-i se 'ncaldi. Se vedea, că unu simțământu nobilu o 'ncaldesce. Par că s'ar fi deșteptatu din somnu.

Sabine privi în lînisce acēsta stramutare.

— Pré bine! cu acēsta 'ncalđire nobila numai pe tine ēnsuti te vei tradá. Acesta va fi mijlocul celu mai bunu, pentru ca tu ēnsuti să te predai judecatoriei.

— Numai atáta sē-mi spuni, că Ismérie nu se pōte condamná...

— Cum sē dīcu, ma... dóra trebuie sē și dorescu, ca ea sē fia condamnáta. Baga de sēma, că siguritatea ta durēza numai pâna ce dēns'a e în pericolu! Baga de sēma bine! Tu n'ai energia, n'ai istețime, ma nici calculu. Mergi orbesce pe calea pe care ai ratacitu; nu tragi socotēla cu împregiurările, și nesocotesci, că judecatori'a pōte sē afle calea cea adevērata. Esti iritabilu și bolnavu, și sūm convinsa, că în astfel de stare te-ai perde pe tine ēnsuti, de cumva nu te-așu ajutá.

— Oh! eu primescu ajutorul teu, Sabine. Ce am sē facu?

— Trebuie sē me asculti.

— Voiu face.

— Rōga pe parintele nostru sē te tramita la Marseille în caus'a în care a vorbitu eri. Ast'a te va departá pe câteva zile din locul acesta, și dóra te va ușorá de grigile tale. Apoi te rentōrce cu nervi oteliti, cu mai multa predominire, și cu hotarirea d'a audi ori ce, fără ca sē devini palidu. Déca curagiul va începe a te parasi, privește spre mine! Nisuesce a fi liniscitu, déca eu sūm așá, și a fi veselu, déca me vedi că și eu sūm aceea! Ori ce te va neliniscí, vina la mine! Eu voiu fi conducátōrea ta... putērea ta.

— Cât de buna esti, — gāngavi Laurent.

Sabine se rentōrse, par că unu șērpe veninosu ar fi mușcatu-o.

— Sūm buna! — dīse ea cu mânia, — de unde ai acestu cuvēntu nesuferitu? Acestu cuvēntu n'are înțelesu pentru mine. Pe mine nu me facu nici buna, nici simțitōre, nici prōsta acele suferintē spirituale, pe cari nu le simți.

— Oh! cum sē nu simțu eu dureri spirituale? Sabine, e nespusu de grozavu ceea ce eu adese ori suferu!...

— Cu atát mai reu! — dīse Sabine secu, — căci atunci te afli sub presiunea acestei simțiri... Iēr eu nu vreu acēst'a; înțelegi: nu vreu!

Nefericitul tineru, sub durat'a acestei convorbiri, cađu dintr'unu estremu în celalaltu. Acuma temerea și umilirea il cuprinsēra.

Iēta, înca și aceea i se imputa, eá simte dureri sufletesci.

— Déca ai fi barbatu, ti-așu dīce: Pocaiesce-te și vei meritá iertare! Dar tu esti înca numai copilu! Slabu, ca sē afli în adevērat'a parere de reu vindecarea suferintēlor tale sufletesci. Și déca acuma iti oprescu parerea de reu, facu asta, pentru că voiescu sē conservu nepetatu numele ce-l portu și eu, pe care tu l'ai infamatu, dar care înaintea lumēi va remánē totdēuna curatu, déca tu poti... déca tu, ori ce s'ar înțēmplá, voiesci sē taci.

— Voiu tacé.

— Dīsesi, că sūm buna!... Sermane nebunu! Me aperu pe mine, când te pazescu; pazescu viitorul, no-

rocul și numele meu, când grigescu de tine. Tu ai perdutu totu binele, pentru ca să poți vorbi de viitorul teu; eu nu potu sē periclitezu al meu pentru tine. Du-te și ține minte ceea ce ti-am spusu! Sūntemu doi ēnsi, cari pastrámu acestu secretu înfricoșatu, și așu preferi sē te vedu murindu, decât sē vedu că te tradezi.

Ea deschise înaintea lui usi'a cu aceeași atitudine despretiuitōre, și cu o superioritate, despre care sciea. că nimica nu o va mai clati.

Acestu june nu protestá nici cu o privire, nici cu unu cuvēntu, nici cu o mișcare, în contra manierei, cu care roso-sa mai mare il tratá.

Nici nu-i plesni prin minte sē multiamēscu surōrei sale acestu ajutoru oferitu pe neașteptate; căci Sabine a declarat destulu de claru și la înțelesu, că nu preține nici unu felu de recunoscint'a pentru alianți'a oferita, în care persón'a ei erá interesata la rēndul primu.

Èși cu frunte tulbure și cu capul plecatu. Dōue simțeminte opuse luptau în anim'a lui... I s'a ușoratu sufletul, că a datu în soro-sa de așá dīcēndu o complice; dar il necasēa consciint'a, că a ajunsu cu totul sub dominațiunea Sabine-ei.

— În adevēru cu cinci ani a îmbetrānitu! — dīse Sabine; când pasii fratelui seu resunara în coridoru.

Órele trecura; focul începea a se stinge, și prin membrele Sabine-ei trecu unu fioru rece. În mintea ei de jumetate adāncita în somnu, cugetele se pefugau, cum arunca viforul crengile uscate.

Fost-a visu acesta?

Dīorile se ivira, când ea se deșteptá din fantasile sale; isi întinse bratiēle înțepenite și se sui încet în patul ei. Isi revocá în memoria ideile sale imprasciate, și tragēndu conclusiunea din acele, adormi.

Acesta conclusiune se cuprindea în urmatōrele cuvinte:

— Voiu pastrá nepetatu numele Forster.

IX.

Justiți'a nu pausá. Judecatorul de instructiune mergea iute nainte pe urmele gasite. Faptele erau deja compuse cu arte, și petrecērea lucrului erá descrisa lamurit în actele de investigațiune.

Judecatorul de instructiune erá unul din cei mai diligenti diregatori. Avea datin'a sē dīca, că cu lucru diligentu și cu paciint'a, se pōte deslegá problem'a cea mai grea.

El gasi, că faptele descoperite prin investigațiune sūnt de ajunsu, pentru ca sē lumineze întregul evenimentu misteriosu. Spre acesta isi concentrá tōte putērea, tōta pracs'a și totu talentul.

În lucrul seu înaintá întru atáta, încat dīse, că pertractarea finala se va puté ținó nu peste multu.

Ismérie, când a descoperitu furtul în cassa. cugetá la omul acela, dela care singurul putea sē aștepte ajutoru. Precum seimiu, acesta erá frate-sēu de lapte, Pascal de Guerras.

La cine altul ar fi pututu sē cugete dēns'a, déca nu la dēnsul, în care desperațiunea ei credea a gasi sperant'a din urma, când o apesá acuz'a severa a judecatoriei? S'a adressatu cătra el.

„Iubitul meu Pascal! — i scriea, — din închisōrea mea primesci acēsta epistola. Cređutu-ai ai óre-cānd. că Ismérie va ajunge aici, pe care ti-ai placutu a o numi sor'a ta din zilele fericite ale copilariei nōstre. Ți-se va dīce, că Ismérie a furatu!... Tu nu vei crede acēst'a. Ți-se va dīce mai multu!... Ți-se va dīce, că dēns'a a ucisu!... Nu-i așá, că și mai puçinu vei crede acēst'a?... Și tu vei veni întru ajutoriul meu. Vino, Pascal, te rogu, te imploruu!...

(Va urmá.)

S A Z O N U :

Calindarul septemănei.

Ziua sept.	sl. n.		Numele sântilor și serbatorile.	Sorele	
	v.	n.		resare	apune
Duminica	3	15	Cuv. Par. Isachiu.	4 53	7 7
Luni	4	16	SS. 7 Coc. din Efesu.	4 55	7 5
Marti	5	17	Mart. Eusigniu.	4 57	7 3
Mercuri	6	18	(†) Schimb. la faccia.	4 59	7 1
Joi	7	19	Cuv. Mart. Dometriu.	5 1	6 59
Vineri	8	20	S. Emilian marturis.	5 2	6 58
Sâmbeta	9	21	Apost. Matia.	5 4	6 56

Adunarea Asociațiunii transilvane.

— La Turda in 7. 8. 9 august. —

Primirea comitetului.

Fiindu că am primitu numai în momentul din urma invitarea d'a ve raportă, dle redactoru, despre această adunare generala, ieta ve scriu numai pe scurtu, ca cel puțin să aveti o informațiune.

Începutul festivităților se făcu prin întimpinarea comitetului Asociațiunii. Acesta avu locu la 6 august deînēt'a. Fiindu că lini'a ferata nu trece pe la Turda, primirea se făcu la stațiunea cea mai de aprōpe de Turda, adeca la Ghirișu.

Președintele Asociațiunii, dl Timoteiu Cipariu, durere! nici de asta-data nu putu veni. Astfel comitetul fu represintatu prin zelosul vice-președinte, dl Jacob Bologa, de secretarii Baritū și Hodosiū, și de cassariul Const. Stegiaru.

Acești represintanti ai comitetului, dimpreuna cu ōpetii cialalti, între cari se află și dl directoru gimnasialu din Giurgū, N. Drocu Barcianu, fure salutati la numit'a stațiune prin câțiva membrii ai comitetului de buna-primire din Turda, sub unu arcu de triumfu, în curtea dela gara, cu unu frumosu cuvētu de bineventare, rostitu de dl Simion Popu, căruia i respunse vice-președintele, apoi trasurile pornira, acoperite cu buchete de flori.

Sosindu la marginea Turdii, la podul de peste Arieșu, ōpetii fure bineventati de cătra inteligint'a româna de prin giuru, și în numele acesteia protopopul Jacob Lugoșianu rosti unu frumosu discursu de întimpinare, căruia asemenea i respunse vice-președintele, apoi cortegiul intră.

Urmara vizitele indatinate. Pân'acuma sânt aice numai pușini români veniti de prin alte părți, multi nici nu vor fi. Comitetul arangiatoru nici macar n'a anunțiatu prin diuare, care e stațiunea Turdii, cu atât mai puțin a asiguratu pe cei din departare, că acolo vor gasi trasure, și așa multi remasera acasa.

Sedint'a I

se deschise sâmbeta, în 7 august, dupa serviciul divinu, la care dl protopopu Lugoșan rosti o predica bine compusa.

Publicul se adună în numeru frumosu, compusu mai ales din cei de prin giuru acesta, care umplu bine biseric'a gr. c., menita pentru ședint'ele adunării generale.

La cuvētu de deschidere al vice-președintelui Bologa, respunse în termini elocinti dl avocatul dr. Ioan Ratiu, salutându adunarea în numele Turdenilor.

Secretari ad hoc se alesera dnii : dr. A. P. Alessi, N. F. Negrutū și Andreiu Cosma. Apoi se cetira raporturile indatinate, și se alesera comisiunile, și anume :

în cea pentru esaminarea socotelelor dr. Brendușianu, Filipescu, An. Popu; în comisiunea pentru înscrierea de membrii și încassarea de taxe Cigareanu, Al. Romanțai, Danțu; în comisiunea bugetaria I. Antonelli, dr. Colceriu, Trombitiașu, I. Gallu, Andreica; în comisiunea pentru propuneri dr. Alessi, G. Popu, Z. Boiu, Part. Cosma, N. F. Negrutū. În fine se cetira trei telegrame de felicitare, din Regin, Valcele și Deva.

Aveau să urmeze disertațiunile. La comitetu se insinuara optu. Și anume : 1) G. Baritū trei : a) Documente istorice relative la monografi'a regimentului românū granitferescu de pedestrime din Transilvani'a; b) recensiuone asupra cărții „Convorbiri economice de I. Ghica“; c) Istori'a selaviei în anticitate la Egipteni, Evrei, Greci, Romani, în necsu cu istori'a feudalismului din evul mediu până la 1848. — 2) Simion Popu : Despre Turda și giuru ei. — 3) Simion Stoica : Despre versatu și bubatu. — 4) Iustin Pappfy : Despre Darwinismu. — 5) dr. Alessi : Despre Români dela Plevna. — 6) Andreiu Cosma : Despre Phylloxera.

Dl Baritū renunță la cetirea disertațiunilor sale, ca să lase terenu tinerimei; dl Sim. Popu asemenea se retrase, ceea ce ni parū reu, căci lucrarea dsale putea să aiba interesul localității; urmă apoi dl Sim. Stoica, și dsa își ceti disertațiunea „Despre versatu și bubat“, care a fost bine primita. Al patrale disertatoru, dl Pappfy, nu veni la adunare. Ședint'a se încheiă la 1 ora.

Banchetul.

La 4 ore d. miēdiadi (domnesce și rupti de fōme) ne adunaramu la unu banchetu. Eramu vr'o 150 de ēnsi, între cari se aflau și capetenile autorităților comitatense și orașene.

Banchetul se ținu la otelul „Sōre“, dar apoi totusi nu putemu dice, că prândiramu — la sōre, căci bucatele au fost bine gatite. Vesel'a fu generala, la ce contribui multu renumit'a musica dela Abrudu, care ne încântă cu felurite piese naționale.

Nu este necesariu să însemnu, că se pronunțara indatinatele toasturi oficiale, dupa cari urmara altele, mai interesante, o mulțime.

Concertul și balul.

Sēr'a gustaramu alte plăceri. Anume se arangiă unu concertu declamatoricu musicalu, cu unu programu bine compusu.

Din impresiunile mele însemnu numai urmatōrele : Dn'a Elena Ratiu faci mare efectu cu două piese esecutate pe pianu; dl Nicolau Ratiu fu viu aplaudatu la declamarea poesiei „Resunetu“ de Iosif Vulcanu; punctul urmatoru ne realisă o dorint'a nemplinita înainte de miēdiadi, dl Sim. Popu ceti interesant'a sa disertațiune : „Despre Turda și giuru ei“; apoi dl Paul declamă frumosu „Moldov'a la 1854“ de V. Alessandri, și în fine dl Ben. Popu esecută pe violina cu desteritate-i cunoscuta niște arii frumoșe, și concertul atât de multe ori întreprupt prin aplause, se încheiă.

Urmă apoi dantful...

Esecursiune la Isbucu.

— In Selagiu. —

Ca de comunu, așa și în acestu anu la timpul oportunu, folosindu-me de ocașiunea binevenita, m'am departatu de acasa ca să mergu — a casa. Este dulce consolare când ai și două locuri de a te duce acasa, până când altii pōte nu au nici unu. Dar „în bine nu te gurguiă, că Ddeu dă și iea“, să lasămu dar aceste, și la lucru!

Caletori'a dela Oradea-mare spre Clucea, știu bine, vi este cunoscuta; remâne numai de notatu, despre ce

încea pôte aveți știința, că frumós'a cataracta, ce în anul trecutu a disparutu, acum ierasi s'a ivitu. Dela Ciucea descăleându în Crasna, amu fost întimpinati cu: „Bine ati venit, chiar avemu trebuința de ómeni“. Erá adevca în prospectu unu julialu, excursiune la isbucul dela Tus'a.

De o parte din punctul de vedere placutu al petrecerii, de alt'a din curiositatea ce mi-a causatu numele de isbucu — avédu și pe la noi unu atare — fára multa precauțare amu decisu sê participámu la acésta excursiune.

Deminétt'a amu plecatu ca la 7 óre prin satele Pe-receiu, Banișoru, Banu, Sigu și în urma Tus'a. Caletori'a nu e așa de interesanta ca dela „isbucul“ din Biharía, séu chiar ca la peșterea de Meziadu, căci nici chiar prin gându nu ni-a fost ca sê ne putemu restorná celu puçinu odata. Dar cu atât mai vértosu te delectéza regiunea blánda ce se estinde mai ales dela Banișoru, schimbându-se plaiurile estinse în coline frumóse, vái romantice și paduri umbróse, pâna dincolo de Tus'a, unde descinđendu într'o vale încantatóre, impresorata de munti, sosimu — la locul destinatu, cam la 10 óre, așa dara calea ni-a duratu aprópe 4 óre.

Erá deja o mica societate de dame și dni, pe când sosiramu și noi — dreptu îndreptându-ne pasii spre isvorul „isbucu“. Aici deja íti aduci aminte în câtva de regiunea munților. De pe pétra pe pétra calcându, ajungemu în fine la isvoru. Unu isvoru simplu séu mai bine triplu, căci ese în vr'o trei locuri aprópe de olalta de sub munte, ap'a rece limpede cristalina; amu beutu cu totii apa. Terminul „isbucu“ isi are esplicarea din timpurile vechi, căci adi de locu nu isbucesce, ci curge pré lin, pâna din contra *isbucul* periodicu dela Carbonari și adi corespunde numelui.

De aici în direcțiune drepta, la departare cam de o suta de metri, valea se preface într'unu abisu și ap'a isvorului aci forméza o cataracta de presinte de puçina însemnătate din caus'a secetei ce dominá.

Ne-amu rentorsu la corturi, erau anume dóue corturi pregatite de nuiete, unul destinatu pentru jocu, altul pentru *refectoriu*. Dupa unu dejunu frugalu românesc, lardu friptu pe frigare, musicantii detera semnu de sosire și numai decát începú — dantíul. Societatea din ce în ce se înmulția și petrecerea curse pâna ce unu prosáicu gastronomu i plesni prin minte prándíul. Ne punemu la mésa, toasturile înca n'au lipsitu.

Mai târziu, dupa prándíu, a urmatu jocul într'adeveru naționalu. Teranii și țerancele îmbracate serbatoresce, căci erá dumineca, se adunaserá și ei în numeru considerabilu, și în urmarea invitațiunei, se deterá și ei la dantíu saltându fára deschilinire domnișorii cu fetcle din Tus'a cam rușinóse — la începutu. Ordul salturilor nu esistá, par că prin acétt'a înca voieau sê si arate libertatea, dar totusi jocurile decurgeau în ordu și cuadrilele se arangiau dupa posibilitatea giurstárilor destul de corectu.

Dintre damele presinte aflámu pe dn'a Vas. Popu, Maria Iliesu, dn'a Popiliu, Stefanovicu, Hermína Lengyel s. a. Dșórele Eleonora Popu, Silvia Iliesu, Stefania Popu, Veturia Venter și altele nu pré nenumerate.

Ser'a a delectatu societatea dl medicu Iuliu Belle cu focuri de artificii pregatite prin dsa. Între pause audíei din când în când versurile melodióse și acum atât de potrivite ale cântecului: Erá nópte întunecósa, alba lun'a luminându scl.

Petrecerea de jocu durá pâna în dñori de dñ, când apoi dimpreuna plecaramu. În B. fusemu întimpinati de esemplar'a ospitalitate a dlui notaru V. P., de unde dupa o petrecere totu așa de viala ne rentórsemu acasa.

Ambulantu.

Biserica si scóla.

Dieces'a Orádiei-mari. *Gimnasiul de Beiusiu*, precum se scie, nu mai are ajutoru din fundul studiilor, căci ministeriul l'a sistatu înca la 22 dec. 1878. În urmarea acesteia, starea materiala a acestui institutu a ajunsu a fi atât de nefavoritóre, încát fára înmulțirea în óre-care modu a fondului destinatu pentru susținerea lui, subsistintí'a aceluia ar deveni periclitata, cu atât mai vértos, că acuma spelese se mai înmulțescu și prin sistemisarea lefilór profesorale conform recerintțelor legii și a altor pretensiuni instituționale. Pentru acétt'a consistoriul, precum scriseramu deja, a decisu la 22 aprilu, ca de o parte sê ajutore acestu institutu cu o suma anualá de 1000 fl. din cass'a diecesana, iéra de alta parte sê se faca apelu către clerul și credinciosii acéstei diecese, ca sê contribue pentru susținerea acéstu focaru de cultura. Dreptu aceea Pr. SSa Mihaiu Pavel, episcopul diecesanu, îndreptá dílele trecute unu cercularu către toti preotii din diecesa, invitându-i a întreprinde colecte, alaturându-le și cóle pentru scopul acesta. Resultatul colectelor este a se tramite la cancelari'a episcopésca pâna 'n finea lui decembre.

Congresul naționalu bisericescu gr. or. se va întruni în anul acesta în sesiune ordinariá, ca totdeuna, la 1/13 octombre în Sibíiu. Diecesele au și lúatu mesurile trebuincióse pentru alegerea deputárilor la acestu congresu.

Consistoriul archidiecesanu gr. or. din Sibíiu publica concursu la urmatórele stipendii: 1) din fondul mogaianu, pentru studentii la vr'o universitate séu institutu politechnicu, de 500 fl.; 2) din fundațiunea Franciscu Iosefiana, dóue stipendii de câte 60 fl. pentru școlari la gimnasiu, școl'a reala séu comerciala; 3) din fundațiunea cologiana dóue stipendii de câte 60 fl. pentru studentii románi gr. or. la ori ce institutu. Terminul e 23 august c. v.

Șcóla de drumuri de feru. Aflámu cu mare placere din „Románul“, că prin inițiativ'a direcțiunei princiare a cáilor ferate románe s'a înființiatu la Bucuresci o șcóla speciala de drumu de feru. Acésta șcóla funcționéza deja de câteva díle și promite cele mai bune rezultate. Personalul instructorilor este recrutatu dintre funcționarii speciali ai administrațiunei centrale. Elevii au gradul oficialu de aspiranti, sânt salariați, urméza cursurile teoretice la șcóla și facu practica în diferitele ramuri ale serviciului. Ca instructorii funcționéza: dnii S. Vasilevschi șeful biuroului de mișcare; L. Calmar, secretarul biuroului tarifelor, pentru sciința tarifelor și geografi'a cáilor ferate; Enculescu, din serviciul controlului activu, pentru serviciul comercialu, și Negoescu pentru telegrafia.

Iesuitii în Bucuresci. Cetimu în „Demoer. Nat.“: În schitul catolicu „Sánt'a Maria“, din strad'a Pitar-Moșu, s'a comisu de iesuitii din Bucuresci o siluire de consciința! O juna fêta romána, care și-a facutu studiile în acestu institutu, e pe cale d'a fi transportata de calugari într'o manastire din Germani'a; iér partea ei de moștenire — vre-o 3000 de galbeni — sacrificati *ad majorem Dei gloriam*, la care se infundá de siguru, révn'a de convertire a précinștiilor discipuli ai maestrului Loyola. — În urmarea acesteia, precum cetimu în „Rom. Lib.“, prefectul poliției a facutu o cercetare la schitul numitu. Înse calugarii tramisera deja fêt'a la unchiul ei, făr a-i da ínse și bagagiul.

Societati si institute.

Societatea pentru fondu de teatru románu va ținé în anul acesta adunarea sa la Sibíiu, unde anu a fost invitata de către onorab. inteliginția romána de acolo. De óra-ce ficsarea terminului s'a concređutu con-

fraților noștri dela Sibiiu, precum sîntemu informati, inteliginț'a noastră de acolo a esmisu unu comitetu de 12 în persónele dlor: Parteniu Cosma, Jeronim Baritîu, Iosif Popescu, Nicolau Petrescu, Ioan Popa, Zacharia Boia, dr. Daniil Barcianu, dr. Ioan Nemesiu, dr. Ioan Moga, dr. Nicolau Olariu, dr. Aureliu Brote și Visarion Romanu, însarcinându pe acestu comitetu atât cu fiesarea Țilei pentru adunarea generala, cât și cu îngirigrea de totu ce privesce acea adunare. Comitetul numitu în prim'a ședinț'a s'a constituitu, alegendu de președinte pe dl Parteniu Cosma și de notaru pe dl Jeronim Baritîu, și a decisu a se rugá comitetul Societ. sê fieseze diu'a pentru adunarea generala pe 19 sept. c. n., fiindu a două a Ți luni în 20 sept. o serbatóre la români. În urmarea acesteia, comitetul Societății va convocá în curênd adunarea pe Țilele amintite.

Asociațiunea transilvana. Despartfemêntul I al Brașovului și Trei-Scaunelor va ține adunarea generala dumineca în 12 sept. în Cernatul Sacelelor.

Societatea advocatilor. În cercurile advocațiilor se ventiléza idei'a, d'a se inființá o societate pentru ajutorarea advocațiilor. Cam la vr'o 5000 de advocati se afla în Ungari'a, dintre cari multi duc lipsa mare, și au necesitate de ajutoru. Scopul acestei societăți ar fi, ca advocatii incapabili de lucru sê capete pensiuone anuala, ier altii ajutore de dupa putinț'a. Dêca o astfel de societate s'ar organisá pe temeiul solidu, în scurtu timpu și-ar puté aduná unu fondu frumosu, și ar produce efectu salutaru.

În contra ligei lui Istóczy are sê se inființeze în Budapesta o contra-liga, compusa din tineri israeliti. În fruntea ei stă cutare dr. Jacob Schechter, ier lig'a s'ar numi: „Cunun'a tinerilor din Budapesta“ (Chevra tipherez bachurim.) Scopul ei ar fi d'a întari pe junii israeliti în dogmele religiunii lor și în talmud etc. d'a arangia conferințe și esplicațiuni. Statutele s'au și subșternutu la autoritatea competentă.

C e e n o u ?

Domnul și Dómn'a României sósira mercuri deminêti'a la Budapesta. Suit'a lor se compunea din șese barbati și mai multe dame. Toti barbati, întocmai ca principele, erau îmbracati în costumu simplu de civilu. Parechi'a domnitóre caletorindu incognito, primire oficiala nu se facú. La gara i întimpină prefectul poliției Thaisz, directorul calei ferate Blajovicu și supraveghiatoriul Just. Domnul se cobori, și însoțitu de șeful poliției, de directorul și de duii din suit'a sa, întră în așá numitul „salonu ministerialu“, unde se servi unu dejunu. Frumos'a Dómn'a cu damele sale de onóre remase în cupeu și dejună acolo. Vagonul acesta e al principelui Carol, s'a facutu la Viena, din afara e fôrte frumosu, ier din lăintru e arangiatu cu cea mai mare comoditate. Domnul conversá timpu mai îndelungatu cu dl Thaisz, și cu dl Blajovicu, și la despartire le strinse mân'a, și le dîse: „Primiti mulțiamit'a mea cea mai cordiala; süm fôrte deobligatu pentru atențiunea dvóstre!“ La optu ore parechi'a domnitóre plecá la Viena, unde sósira dupa prândiu și traseră la otelul „Munsch“; dupa sosire îndata, archiducele Rainer și soț'a sa facura o visita de salutare. Din Viena, caletori'a se va continuá la Ischl, Berlin și Sigmaringen.

În Cracovia se facu mari pregatiri pentru primirea monarcului. Amploiatii de curte au și sósitu acolo, pentru ca sê ia dispozițiunile trebuincióse. Curtea dimpreuna cu personalul servitorilor va numerá 170 de persóne, din cari peste o suta vor fi încartirati în palatul Potocki. Maj. Sa și archiducele Albrecht vor ședé în palatul principelui Czartoryski. Curtea imperatésca are sê sóséca acolo la 29 l. c.

Moștenitorul de tron va merge în decursul

acestei luni la Aachen, unde se va aflá pe atunce și regin'a Belgiei, cu fiica sa, principess'a Stefania. Primul etagiú al unui otelu e deja închiriatu pentru regin'a; în altu otelu s'a facutu cartiru pentru moștenitorul de tron Rudolf. Se scrie, că și sor'a principessei Stefania, principess'a Luisa de Coburg inca va merge dimpreuna cu barbatul ei pe atunce la Aachen.

Logodnic'a moștenitorului de tron în anul acesta nu va veni în Ungari'a. Înainte de cununi'a sa principess'a Stefania nu va trece granitiile acestei monarhii, prin urmare dên's'a nu va face visita anul acesta la Ischl, și nu va fi de faciá nici la sântirea stégului în Poșon. Aice va fi represintata de cătra soț'a ambasadorului belgianu, cont. Jonge d'Arroye.

Sciri personale. Pr. Ssa Mihaiu Pavelu, episcopul diecesei oradane, s'a rentorsu marti la reședinț'a sa, dupa ce a petrecutu trei septemâni la Beiușu. — Esc. Sa Procopiu Ivascovicu, patriarcu pensionatu sêrbescu, petrece la băile dela Teplitz. — Dl dr. Paul Vasiciu, membru al Academiei Române, precum aflămu din „Luminatorul“, însoțesce pe ex-patriarcul Ivascovicu la cur'a ce acesta face la băile din Teplitz. — Dl Teodor Burada, distinsul profesoru al conservatoriului de musica din Iasi, petrece în Transilvani'a, de unde va merge în Banatu, pretotindene facêndu studii musicale. — Conte Vilelm Bismarck, fiul cancelariului imperiului germănu, petrece de cătva timpu la Mehadia, unde face cura. — Conte Moltke a sósitu Țilele aceste la Viena și a trasu la otelul „Munsch“. — Dl Balaceanu, ministrul reședinte al României în Viena, a sósitu la Budapesta.

Pentru ce-i atât de frigu? De câteva Țile, timpul a devenitu fôrte schimbaciósu, totu plóia și e recóre ca tómn'a. Învetiati și nenvetiati începura a disputá asupra causei acestui evenimentu nendatinatu tocmai în canicula. Unii dîcu: caus'a sânt acele trei pete cari de curênd se formara în sóre. Pét'a cea mai mare se afla cam la miédiadi de centrul sórelui, celelalte două se ivira în partea resariténa a sórelui și crescu în continuu. Aceste pete sânt atât de mari, încât și cu ochianu teatralu se potu vedé.

Și-a omoritu fratele. Pera Giurcovicu, plugaru de stare buna în Nadlacu, comitatul Cînadului, avea trei fii, cel mai mare Mitrușca de 41 ani, Nicolae de 35—36 și Miloș de 28. Fiul mijlociu înainte cu vr'o doi ani capetá partea sa din moștenire. Parinti vora sê deie și fiului mai micu partea sa, înse acesta nu voi se iésa din casa, pâna ce nu-i vor da o parte mai mare. Frate-seu celu mai betrănu necontentu nisuiá ca acesta sê iésa cât mai curênd din casa, ca astfel sê póta scrie pe numele seu tóta moși'a ce mai rămănea la parinti. Doi ani de Țile Miloș suferi atât dela Mitrușca, cât și din partea parinților sei cele mai mari neplăceri, deci isi propuse a se resbună. La 5 aprile an. c. mergênd amêndoi fratii la câmpu, nóptea pe când Mitrușca dormiá, Miloș îl tocá în capu cu o secure, încât nenorocitul muri îndata. Miloș fu prinsu, și tribunalul din Seghedin l'a judecatu în lun'a trecuta la mórte prin strêngu, spre cea mai mare îndestulare a parinților fără anima, cari nu se sfîira a umblá pe la judecatori, cerêndu judecarea la mórte a fiului lor.

Sciri din Români'a. Societatea căilor ferate romane este desființata de faptu, pentru că — dîce „Rom.“ — nu mai esista acționari, mai tóte acțiunile fiindu în mânilé guvernului. — *Recoll'a graului* este de mijlocu, dobândindu-se mai la o chila și jumetate de pogonu; cucuruzul se vede fôrte bunu; leguminósele, adeca fasolea, mazarea promitu rezultate bune; viile asemene sânt frumóse. — *Cadavrele* celor 4 ênsi omoriti prin surparea din Galati s'au gasitu a patr'a Ți dupa îndelungate sapări. — *Baile de mare dela Constantia*

sunt vizitate anul acesta de unu publicu numerosu și distinsu; „Farul Constantinei” publica o lista lunga de numele persónelor cari au sositu la acele băi.

Sciri scurte. Pentru statu'a lui Deak, conform raportului publicatu în septemân'a trecuta în diuariul oficialu, s'au adunatu 155,382 fl. — *La Gratiu*, cu ocaziunea esposițiunii industriale ce se va ține în lun'a lui septembrie, va fi și unu congressu al șachistilor, cu întrecere; premiul cel d'ântăiu va fi o cupa de 200 fl. — *Ernest Renç* betrânul, cunoscutul proprietaru și directoru de circus, se va retrage, și în locul lui ambiu fii ai sei Francisc și Adolf vor primi direcțiunea. — *Nou'a casa a parlamentului*, conform unor diuarie, pentru aceea se propune să se clădească pe quai-ul Rudolf, pentru că pe acolo soçi'a și fratele ministrului președinte au niște case și fonduri, a căror pretiu astfel s'ar urcă. — *Mare lupta electorala* a fost la 12 l. c. în Kanizza, cercu represintatu pânăcum de Csengery; în fine candidatul guvernului, Jókai, cađu, și cel din stâng'a estrema, Unger, fu alesu cu majoritate de 133 voturi. — *Tragerea loteriei in 11 august*: Praga 46, 35, 68, 83, 57; Lemberga 72, 37, 39, 85, 58; Sibiuu 88, 64, 43, 44, 70.

Necrologu. *Lazar Calenderu*, unu cetățianu de frunte în capital'a României, a încetatu din viață la 9 august, în etate de 88 de ani. A lasatu după sine șese fii și două fiice, surori, generi și numeroșe rude.

Cronic'a lumiei.

Întrevederea dela Ischl este evenimentul cel mare al septemănei. Imperatul Vilelm a plecatu luni din Gastein; imperatul și regele Francisc Iosif merse spre întâmpinarea ospelui seu pâna la Obertraun; de aici, marti, ambiu monarchiu își continuara calea la olalta pâna la Ischl, unde trenul sosi la miédiadi, și la gara așteptă regin'a Elisabeta, principele Reuss cu soçi'a sa și br. Nopcea. Maj. Lor trasera la otelu. Parechi'a regesca petrecu câteva mominte la imperatul Vilelm; apoi acesta se retrase în apartamentele sale interioare, și mai târđiu primi pe principele Milan, care sosise acolo înca de sâmbeta. O ôra mai târđiu imperatul Vilelm rentorse vizit'a parechei regesci. La două ôre urmă prândiul, la care luă parte și principele Milan. Sër'a asistara toti la represintatiunea teatrala; după aceea la o serata de theia. Cu ocaziunea acêst'a regin'a purtă o roba de metasa de colóre deschisa, cu tunica alba garnita cu cațifea; decorațiunea perului aretă o figura de coróna rusesca; la gātu panglic'a eră cuprinsa cu unu pomposu acu de brilliantu. Mercuri, imperatul Vilelm se scolă deminetti'a la 7 și își termină afacerile sale de statu. La 10 și jumetate, regele Francisc Iosif i facu vizita singuru, și monarchiu petrecura la olalta fără martori trei patrare de ôra. La o ôra se servi prândiul de gala, și după miédiadi la trei ôre imperatul Vilelm plecă din Ischl. Serbările întrevederii suferira multu prin plói'a torențiala, ce cadea asă dicându necontentitu.

Unu nou triumfu al republicei franceze. Președintele Grévy, însoçitu de Gambetta și Leon Say, și de întregul seu statu militar, a plecatu la 8 l. c. spre Cherbourg, spre a ține acolo o revista asupra flotei, dreptu încheierea solenităților din Paris, unde se ținū revista asupra armatei de pe pamântul uscatu. Tôte stațiunile, pe unde trecu președintele și suit'a sa, erau decorate; municipalități se îmbulziau la gare spre a-l salută. Punctul de culminațiune înse fu la Cherbourg, unde sosirea s'a facutu în mijlocul unui mare entusiasmu. Acesta e unu evenimentu de mare însemnatate pentru consolidarea republicei franceze, căci Cherbourg e unu portu creatu de Napoleonidi, deci deca represintantii republicei și acolo se întâmpina cu ovațiuni, e semnul că republic'a a prinsu radecini adânci. Revist'a

se ținū cu mare pompa, urmă și unu banchetu, la care vorbi și Gambetta; apoi festivitatea se încheiă.

Di M. Cogalniceanu, tramisu estraordinaru și ministru plenipotentiaru al României la Paris, a remisu la 5 aug. lui Jules Grévy, președintele republicei franceze, din partea Domnului României, o scrisóre și însemnele marelui cordonu al ordinului „Steu'a României”. Grévy a rugatu pe di Cogalniceanu de a adresă Domnului multiamirile sale pentru acêsta proba de simpatia, anunçiându că va și respunde direct.

Teodor Mommsen publica în diuariul „Times” o epistola, prin care multiamescă pentru intențiunea d'a i se restaură bibliotec'a prin colecta, înse nu pôte primi ofertul acesta. El, dice dânsul, a avutu numai acele opere, cari au fost necesarie pentru studiile sale, pe cari le va suplini dânsuși, ier cele ce nu le pôte, nici prin colecta nu s'ar puté. Ce a avutu mai prețiosu, manuscrisul nôiuei sale lucrări, s'a și mântuitu. Apoi bibliotec'a a fost și asigurata.

Greci'a e datóre regatului Bavariei, înca de pe timpul regelui Oton, vr'o 7 milioane de franci. Acêsta cauza a fost depusa de guvernul bavarezu, înainte de conferinția, în mânilor printiului Bismarek, care a promis, că se va interesă de dâns'a. Bismarek a și facutu o somațiune, energica și drastica, cum are el obiceiul, ambasadurilor Greciei, Brailas și Rangabé: „Să binevoiesca a arangiă cum se cuvine acêsta afacere, căci altfel, debitorii cari nu-si platescu datorțiile n'au nici unu dreptu la simpatiile Europei.

Sciri straine. *Bugetul Bulgariei* se urca la 27.306,267 franci; în acesta suma intra pentru bugetul resbelului 11.250,000 franci. — *Guvernul rusescu* va plati celui român sum'a de 308,124 lei și 51 bani, ca despăgubire pentru pamânturile date de acesta la 1856 țeranilor din districtul Cahul, în Basarabi'a, care atunce aparțineau României. — *Fortiele grecesci* tôte împreuna forméza o armata de vr'o 45,000 ômeni. — *Engliter'a* și *Russi'a* voiescu să escluda pe Austro-Ungari'a din participarea la supraveghiarea navigațiunii din Galati și Porțile de feru. — *Armat'a germana*, după legea cea nôiua militara, se va urcă la 504 bataliône infanteria, 340 baterii artileria campestra, 31 bataliône artileria pedestra și 19 bataliône de pioneri. — *In Padu'a* domnișor'a Angela dela Chiara fu promovata la rangul de doctora în filosofia. — *Sanetatea lui Gladstone* într'atâta s'a restauratu, încât a pututu să mërğa la Windsor, unde mai multe zile va fi ôspele reginei. — *La Berlin* societatea geografica a arangiatu o festivitate în onôrea lui Nordenskjöld. — *Taller* a câștigatu remașagul, petrecându 40 de zile fără să fi mâncatu ceva; a patru-decea și mai întâiu mâncă lebenitța, apoi perseci și carne. — *Din Scutari* se depeșeza, că albanesii au subminat palatul consulului grecu din Prizrend, și l'au aruncatu în aeru. — *Principele Bulgariei* n'a sancționatu legea despre gard'a naționala, căci aceea dispunea, că comandantul miliției se alege. — *In Rumelia-orientala* s'a facutu numerare de poporu, conform aceteia, acolo se afla 815,513 locuitori, dintre cari 573,231 sunt bulgari, 174,759 turci, 42,516 greci, 19,254 çigani, 4177 jidani și 1307 armeanii. — *Principele Alesandru* al Bulgariei a fost invitatu de țaru la manevrele de tòmna din sudul Rusiei; principele cugeta a tramite acolo unu numeru mai mare de oficiari bulgari cari să-l represinte. — *Fortiele turcesci* se urca la 95—100,000 ômeni; aprôpe jumetate din aceste trupe sunt recruti.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru :

IOSIF VULCANU.

A conservă frumseti'a tineretiei

pana la adancile be-
trantie
e problem'a de viétia
a fia-carei
femei.

Asta atérna de cea mai
ingrigita cultivare a pe-
litiiei. Conservarea curata
si delicata a acesteia,
intretinerea ei in finétia
si freschetia, — stirpirea
pete or. a rosietiei, a pis-
truclor si a tuturor peta-
rilor pelitiiei, precum mai
ales nimicirea repentina
si durabila a cretiieilor,

se póte efectuí deosebitu prin escelent'a si atat de suprin-
diétorea in efectu

RAVISSANTE

(du dr. Lejosse à Paris,)

unicul nestricaciosu preservativu pentru cultivarea pelitiiei,
esaminatu oficialminte. Celu mai pretiosu secretu de toaleta
al damelor elegante din Paris, Londra, Viena si Budapesta,
conservarea freschetiei din tineretie si la betranetie: s'a pro-
batu prin mií de esemple cá bunu, de aceea, cá primu-mij-
locu de infrumsetiare. nu póte sê lipsesca de pe mésa de
toaleta a nici unei dame.

Pretiuu unei sticle originale mari fl. 2.50) cu indrumare de
Pretiuu unei sticle originale mici fl. 1.50) intrebuintiare.

**În mare și în micu se afla de vëndiare în
calitate originala si se póte comandá prin epis-
tola în principalul magazinu centralu în Bu-
dapesta városházter 9 sz. în parfumeri'a
FRIDERICEI SVARCZ.**

Frumsetiea și fragedimea feciei!

Eau de Lys de Lohse,

laptele de crinu al lui Lohse pentru infrumsetiare.

- Eau de Lys de Lohse stêrpesce pistruiele.
- Eau de Lys de Lohse apera contra negririi prin sóre.
- Eau de Lys de Lohse face peliti'a alba și frageda.
- Eau de Lys de Lohse recoreesce și întineresce.
- Eau de Lys de Lohse redá fragedimea din tinereffe.
- Eau de Lys de Lohse nimicicesce ori ce necuralfenia a pelitiiei etc.

Recunoscutu ca **preparatul cel mai realu pentru înfrum-
setiare.** În sticle originale : 5 fl., 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 30 cr.

Sapunul de lapte de crinu al lui Lohse

între tóte sapunurile e **cel mai curatu și mai móle,** pen-
tru înmoirea și albirea pelitiiei, unu flaconu 50 cr., cu
parfumu orientalu de rose 1 fl.

G. Lohse c. r. parfumuoru al curtii din Berlin.
Fabricantul parfumuului de lacrimióre de Lohse.

În calitate adeverata se afla de vëndare și se póte
comandá prin epistole **în magazinul de parfumaría
al**

FRIDERICEI SVARCZ

Budapesta, városházter nr. 9.

Magazin pentru tot feluul de preparate pentru negri-
rea perului și crescerea perului, pomade de peru, par-
fumuri franceze și englese, sapunuri, ape de toilette,
**Eau de Cologne, paste de dinti, pravuri de dinti, ape de
gura, pudre de facia, perie de peru, de dinti și de un-
ghie, stêrpitóre de peri pe facia.**

Este mai comod a se alaturá sum'a comandai
la epistol'a comandatóre *in marce postale,* sêu a se tra-
mite cu mandatu postalu. Pentru împachetare se calcu-
lêza 15 cr.

**Indispensabili
articoli de economía**

din adeveratu argintu britanicu

se afla de vëndiare cu **a patr'a parte** a pre-
tiuluu de fabrica, anume:

	pân'acuma	acuma
6 escelente cutíte de mésa, cu adeveratu ta- isiu englezescu	fl. 9.—	fl. 2.25
6 furcutie de cele mai fine, din o bucata	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de mâncatu, massive	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de cafea	fl. 3.—	fl. 75
6 rasle, cea mai buna calitate	fl. 6.—	fl. 1.50
1 lingura de scosu sup'a, cea mai buna ca- litate, massiva	fl. 4.—	fl. 1.—
1 lingura de scosu laptele, cea mai buna calitate, massiva	fl. 2.—	fl.—.50
6 tasse de cele mai fine englese Victoria	fl. 2.—	fl.—.50
2 fesnice frumóse pentru mésa sêu pianu	fl. 4.—	fl. 1.—

**Tóte cele 40 de bucáti comandate de odata
(in locu de fl. 41.60) numai cu 9 fl. 70 cr.
dimprenna cu împachetarea.**

Mai departe se afla de vëndiare:

	pân'acuma	acuma
6 cutíte de desertu, cu taisiu englezescu	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie de desertu, din o bucata	fl. 5.60	fl. 1.40
6 cutíte pré frumosiele, pentru copii	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie	fl. 5.60	fl. 1.40
6 lingure de mâncatu	fl. 5.60	fl. 1.40
1 oglinda de toaleta, suprindietoru frumósa, de întorsu	fl. 6.—	fl. 1.50
1 pré frumósa cutia de zaharu sêu de untu	fl. 6.—	fl. 1.50

pân'acuma acuma

1 pré frumosu clopotielu de mésa, cu sunetu argintiu	fl. 4.—	fl. 1.—
2 frumóse si mari fesnice de salon	fl. 8.—	fl. 2.—
2 fesnice girandole, cu 4 bratie	fl. 36.—	fl. 9.—
2	fl. 44.—	fl. 11.—
6 frumosiele tinétóre de ou	fl. 6.—	fl. 1.50
6 tinétóre de ou si mai frumóse, cu tassa, în o bucata	fl. 11.20	fl. 2.80
1 frumósa cutia de tutunu	fl. 2.—	fl.—.50
1 tinétóre de aprindietóre (chibrituri)	fl. 3.20	fl.—.80
1 stracuratoru de theia	fl. 1.20	fl.—.30
1 preseratoru de zaharu		fl.—.80
1 preseratoru de piperu		fl.—.40
1 fesnicu pentru trimeau de nópte	fl. 2.—	fl.—.50
1 sararitia	fl. 2.40	fl.—.60
1 lingura de legume (zarzavaturi)	fl. 2.40	fl.—.60
1 pravu curatiforu, câte unu globurelu		fl.—.10

Articuliu anuciati de mai multi negustori din Viena
sub titlu de argintu britanicu, sânt numai niste imitatiuni
reu reesíte si mai multu niste jucariu pentru copii, cari în
timpu scurtu devinu negre sêu galbene.

Spre a probá, cá anuciul nostru nu se basêza pe ama-
gire, iéta ne obligámu in publicitate, cá dêca obiectele n'aru
placé cuiuva, in timpu de optu zile sê le reprimu si sê re-
tramitemu banii. Acela dara, care voiesce sê-si cumpere
pe banii sei marfe bune si solide, iér nu rele si de nen-
trebuintiatu, sê se adreseze **numai de-a dreptul** la magazinul
fabriciei intrunite a articoliilor de argintu britanicu:

Egyesült Britania - Ezüstáruk Gyári raktárába,

BUDAPESTA, Bazar HÁRIS. nr. 17, Róndeau.

INTRARE: Városházter 9. si Koronaherczegutca 8.

Comandele prin epistole se efectuescu prin
'ntócerea póstei punctual si cu consciintia.

(Pretiuu de transportu pentru greutate de 5 chile 33 cr.)